

nezaniká, ale že mu vzejdou některé nevýhody. Uvésti sluší zejména:

1. na věřitele přejde nebezpečnoství nahodilé zkázy dluhovaného předmětu, ač snad dosud náleželo na dlužníka — arg. § 1048;

2. někteří uvádějí, že počínajíc prodlením věřitelovým dlužník bude odpověden jen za zlý úmysl a za hrubou nedbalost, ale tvrzení toto bylo by lze opřítí jen nedostatečně o arg. a contr. z § 1061; sr. *Schey Mora creditoris*, str. 120 sl, *GUW.* 5929;

3. zanikají pro futuro následky prodlení dlužníkovy;

4. věřitel bude podle mínění obecně uznaného povinen nahraditi náklady, které dlužník učinil na předmět dluhovaný a škodu, která vzešla dlužníku tímto předmětem. Panující mínění řídí se tu analogií předpisů daných o smlouvě zmocňovací (§ 1014) a nepřikázaném jednání, § 1036 sl.; sr. k tomu *Schey* na u. m. str. 129;

5. věřitel bude zbaven exceptionis non adimpleti contractus, která mu snad přísluší, arg. § 1052;

6. dlužník se může zbaviti závazku deposití § 1425;

7. podle obchodního práva může dlužník v některých případech užití prostředku obecnému právu neznámého, t. j. svémocného prodeje, srovn. čl. 343 obchodního zákona.

IV. Následky prodlení věřitelova pro futuro zaniknou:

a) jestliže věřitel je ochoten poskytnouti potřebné spolupůsobení vedoucí ke splnění závazku;

b) jestliže se smluví nový termín platební.

KAPITOLA VI.

O změnách subjektů obligačního poměru.

§ 31.

Změna v osobě věřitelově.

Změna taková může nastati:

A. Při successi universální. Dědic, jakmile posloupnost dědičká bude skonána, vstupuje jako věřitel do pohledávek zůstavitelových, pokud ovšem smrtí tohoto nezanikají. (Srovn. Právo dědičné).

B. Mimo případy *successu universali*. Přechod takový nazývá se *cessi*. O *cessi* platí:

I. Předmět *cesse*. 1. Předmětem *cesse* jsou jen pohledávky, arg. § 1392, 1375, 1395 (1393 mluví o postoupení práv, ale nepřesně, poněvadž o převodu jinakých práv než obligacních neplatí ustanovení §§ 1392 sl.). Z toho se podává, že při dvoustranných obligacích každá ze stran může převést jen svoje pohledávání, ale se své strany zůstává dlužníkem.

2. Předmětem *cesse* mohou býti pohledávky jakéhokoli druhu, pohledávky výminečné i lhůtou doložené, pohledávky *ex contractu* i *ex delicto*, ale jen pohledávky *zcizitelné* a nikoli takové, které, jak praví § 1393, lpí na osobě věřitelově a s ní tedy zanikají. Mezi pohledávky *nezcizitelné* náležejí:

a) pohledávky, jejichž o b s a h změnou věřitele by se změnil, zejména některá pohledávání osobních služeb, pak pohledávání na zřízení osobní služebnosti, některá reální břemena (na př. výměnek, který jest plniti *in natura*) a pod.;

b) pohledávky, které mají základ v poměrech rodinných, zejména pohledávání výživy. Splatné alimenty ovšem postoupeny býti mohou. Neopírá-li se alimentáčnická pohledávka o poměr rodinný, může býti postoupena, pokud nejde o pohledávku spadající pod lit. a);

c) pohledávky, jejichž postupitelnost byla úmluvou stran vyloučena; sem nesluší vztahovati § 364 c) o. z., sr. o tom Vlastnictví I, str. 26, E h r e n z w e i g II, 1, str. 236;

d) pohledávky, jejichž postupu brání zvláštní ustanovení zákona, srovn. zejména §§ 1070, 1071, 1074 o. z., pak četné předpisy vylučující postup platů služebních i jinakých, zejména platů se opakujících. (Srovn. Právo zástavní v kapitole jednající o předmětu práva zástavního.)

P o z n á m k a: Srovn. ještě Nowack N. Ř. 1489.

3. Některé pohledávky postoupeny býti mohou, ale jen určitým osobám. Tak může býti postoupeno pohledávání na zřízení pozemkové služebnosti, ale jen tomu, na koho byl převeden pozemek, jehož prospěchu služebnost má sloužiti, arg. § 488. Podobně může býti pohledávání *akcessorické* postoupeno jen s pohledáváním hlavním.

II. Hledíc ke skutečnostem, které způsobují přechod pohledávky, dlužno rozeznávati:

1. *cessionem voluntariam*,

2. *cessionem necessariam*.

K č. 1. *Cessio voluntaria*.

Cessio voluntaria se uskutečňuje smlouvou o postup pohledávky. Smlouvou takovou rozuměti je dohodu, ve které dosavadní věřitel (*cedent*) prohlašuje, že jiná osoba má býti věřitelem a tato (*cessionář*) s tím projevuje souhlas. Poznámání jest:

a) Dohodou právě zmíněnou bude přechod pohledávky z *cedenta* na *cessionáře* skonán. Není tedy zejména potřebí, aby o postupu byl zpraven *debitor cessus*; ale *debitor cessus* může se osvoboditi, platí-li *cedentovi*, pokud o *cessi* nenabyl vědomosti § 1395; slova »bekannt wird«, Nowack N. Ř. 1138, srovn. však také č. 1495; srovn. níže č. III. K perfekci *cesse* se nevyhledává odevzdání průvodních listin, zejména dlužního úpisu. Pokud se týká pohledávek z cenných papírů srovn. § 1393. Ustanovení toto nelze vztahovati na jiné papíry (papíry legitimační), jejichž držení je podmínkou výkonu pohledávky (jinak *E h r e n z w e i g* II, 1, str. 241). Podle mínění panujícího bude také přechod pohledávky *hypotekární* způsoben pouhou smlouvou bez knihovního převodu práva zástavního, srovn. § 22 kn. ř. Ale knihovního převodu práva zástavního na *cessionáře* bude přes to potřebí. Neboť jen takový převod ochrání *cessionáře* před působením principu *publicity* (srovn. č. III *in fine*) a *debitor cessus* povinen je zaplatiti jen *cessionáři* zapsanému, poněvadž jen ten je s to, aby vydal kvitanci k výmazu způsobilou, §§ 1426, 469 (33 nov. III.), 1369 o. z., § 21 kn. ř. Formální odchylku obsahuje § 22 kn. ř.

b) Smlouva o postup je smlouvou kausální jako každá smlouva jiná, t. j. projevy stran svrchu naznačené dějí se z určitých důvodů, jakož aby bylo dosaženo určitých účelů (srovn. § 3 č. II až III). Z toho pak, co bylo pověděno pod lit. a), vychází na jevo, že smlouva o postup pohledávky je přesným korrelátem smlouvy o převod vlastnictví. Rozdíl je jen ten, že při převodu vlastnictví ke konsensu stran přistoupení musí zpravidla hmotný akt (tradice), při *cessi* pohledávek však (pokud nejde o pohledávky z cenných papírů) takového hmotného aktu není pro nedostatek hmotného předmětu. Smlouva o postup pohledávky bude tudíž právě tak, jako smlouva, kterou se převádí vlastnictví, buď smlouvou trhovou, darovací a pod., nebo bude aktem, který vede ke splnění smlouvy obligační (darovací, trhově a pod.), ležící v minulosti.

K l i t. a) i b). Podle toho, co pověděno bylo pod lit. a) a b) rozřešiti je některé otázky pochybné:

a) Postoupil-li věřitel touž pohledávku několika osobám po sobě, bude věřitelem cessionář časově prvý. § 430 o. z. neodpovídá tedy při postoupení pohledávek ustanovení analogické. Srovn. však *Wellspacher*, *Vertrauen auf äussere Tatbestände*, str. 190 sl., jenž soudí, že *cesse*, kterou nedoprovází odevzdání *pozůstává* vajícího dlužního úpisu (jenž tedy zůstane u cedenta), je proti pozdějším cessionářům bezúčinná. Proti tomu *Ehrenzeweig II*, 1, str. 242 p. 45 a str. 245.

β) Smlouvě darovací, kterou někdo daruje věc hmotnou, ale neodevzdává současně darovaného předmětu (*Schenkungsvertrag ohne wirkliche Übergabe*, srovn. k tomu § 943 o. z. a § 1 zák. ze dne 25. června 1871 č. 76 ř. z.) se rovná podstatou smlouva, kterou kdo slibuje darem postoupiti pohledávku a smlouva, kterou někdo postupuje darem pohledávku z cenného papíru neodevzdáváje ho současně. Sporno je však, zdali smlouva, kterou někdo postupuje darem pohledávkou jinakou, se rovná podstatou smlouvě darovací, při které darovaný předmět ihned byl odevzdán či smlouvě darovací beze skutečného odevzdání předmětu. Odpověď ve smyslu alternativy druhé se opírá o doslov zákona a jeho důvod, odpověď ve smyslu alternativy první o paralelu výše sub b) naznačenou, jakož i o úvahu, že slovy »*wirkliche Übergabe*« lze rozuměti splnění (*Erfüllung*) a že tedy ona slova se vztahují na darovací smlouvy, při kterých následovati má ještě splnění, tedy na přijaté sliby darovací.

γ) Zda-li smlouva o přechodu pohledávky způsobí přechod takový v případnostech, ve kterých je vadna (na př. proto, že nebylo šetřeno formy, která pro smlouvu je předepsána zřetelem k její kause, nebo proto, že je tu *dissens* v kause), pak v případnostech, ve kterých podobně vadna je smlouva obligační, jejíž splnění prostředkuje smlouva o postup, sluší posouditi podle týchž pravidel, podle kterých řešiti jest otázku, zdali smlouva o převod vlastnictví způsobí přechod vlastnictví tenkrát, když jednání stran zřetelem k své kause trpí vadami. Sr. *Vlastnictví*, II. díl, str. 5 sl.

K č. 2. *Cessio necessaria*. Tu dlužno rozeznávati případnosti trojí:

a) věřitel pohledávky je povinen postoupiti pohledávku osobě jiné;

b) soudce výrokem svým může převésti pohledávku s osoby jedné na osobu jinou;

c) v některých případnostech přechází pohledávka mimo jednání stran nebo soudu k přechodu se nesoucí (cessio ex lege).

K lit. a) Nehledíme-li k případnostem, ve kterých kdosi se platně zavázal pohledávku svoji postoupiti a ve kterých tedy vzejde mu povinnost učiniti potřebný projev (srovn. na př. § 1279 o. z.), setkáváme se v našem právu s některými případnostmi, ve kterých věřiteli taková povinnost vzejde bez předchozí úmluvy. Sem náležejí zejména ustanovení §§ 462, 664, 1422 (172 nov. III.), čl. 56 obch. zák., § 17 odst. 3 konk. ř.

K lit. b) Soud převádí pohledávku svým výrokem, přikáže-li postupem exekuce pohledávku dlužníkovou vymáhajícimu věřiteli na místě placení §§ 303 sl. ex. ř. a prodá-li dražbou pohledávku dlužníkovou, § 318 ex. ř.; k podobnému výroku soudnímu může dojiti při soudním rozdělení dědictví; arg. § 168 pat. z roku 1854.

K lit. c) Sem náležejí ustanovení § 1358 (171 nov. III.) o. z.; čl. 382, 410 obch. zák.; § 70 c. ř. sd.; §§ 46, 47 zák. ze dne 28. prosince 1887 č. 1 ř. z. z r. 1888 a § 65 zák. ze dne 30. března 1888 č. 33 ř. z.

III. Účinky c e s s e. Následkem cesse byla hned v nadvahu tohoto paragrafu označena změna v osobě věřitelově čili přechod pohledávky s osoby jedné na osobu jinou. Tím mělo býti naznačeno

1. že někdo, kdo dosud byl věřitelem, věřitelem býti přestal a že věřitelem se stal kdosi jiný. Odtud se podává, že od okamžiku, kdy cesse se stala perfektní, cedent nemůže již pohledávku nakládati (srovn. k tomu II. 1 a) ^a). Ale k ochraně poctivého dlužníka jest ustanoveno, že dlužník, dokud mu není známo, že pohledávka byla postoupena (slova »d e r Ü b e r n e h m e r n i c h t b e k a n n t w i r d« v § 1395 nejsou přesna), může dřívějšímu věřiteli zaplatiti nebo jinak se s ním vypořádati, § 1395. K denunciaci srovn. Nowack N. Ř. 1495, 1558. V čem sluší spatřovati placení, o tom srovn. zajímavé rozhodnutí Nowack N. Ř. 1523 (nález rep. 278). Důsledně sluší přijímatí, že debitor cessus, který nevěda o cessi starší, zaplatí cessionáři druhému, který mu byl oznámen, se zbaví dluhu. (Odchylně o těchto věcech W e l l-

s p a c h e r na u. m. str. 191.) Cedent je povinen cessionáři vydati všechny právní prostředky zjišťovací, které tu jsou §§ 1358 o. z., 305 ex. ř.

2. že podle našeho práva aktivní subjekt obligace není do té míry podstatným jejím kusem, že by jiná osoba nemohla nastoupiti na jeho místo. Podle toho cessí se mění jen aktivní subjekt obligace, ale pohledávka zůstává totožna, srovn. k tomu § 39 A. Správnost tohoto tvrzení se podává z těchto pravidel občanského zákoníka:

a) Práva cessionářova se rovnají právům cedentovým, § 1394, srovn. i § 1358, pak § 54 odst. 2 konk. ř., § 24 odst. 2 vyr. ř. Na cessionáře přejdou všechna tak nazvaná privilegia causae, t. j. výhody spojené s pohledávkou (srovn. však Nowack N. Ř. 1019, ale také § 6 cis. nař. ze dne 13. srpna 1914 č. 216 ř. z. a § 54 konk. a § 24 vyr. ř.) a zejména také pojišťující ji práva akcesorická, srovn. k tomu jud. č. 247 (Nowack N. Ř. 1769), jenž byl změnil nálezn. rep. č. 212 (Nowack N. Ř. 1466). Pokud by přechod akcesorického práva vyhledával zvláštního způsobu, vzešel by věřiteli jen nárok na převod takového práva. V té příčině se vyskytují pochybnosti, pokud se týká práva zástavního (srovn. Právo zástavní).

b) Debitor cessus podrží proti cessionáři všechny obrany i námitky, které mu vzešly proti cedentovi dříve než pohledávka byla postoupena, resp. dříve, než o cessí nabyt vědomosti, §§ 1394—1396. Možnost námitek ex persona cedentis je však v některých směrech omezena.

a) námitka kompenzáce má místo jen v určitých mezích § 1442 (srovn. § 38);

β) jestliže dlužník dluh proti bezelstnému cessionáři uznal za pravý, vzdává se tím veškerých námitek ex persona cedentis, § 1396 in fine;

γ) zvláštní komplikace se podávají působením principu publicity knih veřejných. (Srovn. k tomu Právo knihovní.) Jestliže totiž bylo zapsáno zástavní právo ke zjištění pohledávky neexistující, nebo jestliže pominula pohledávka hypotekární, ale zástavní právo vymazáno nebylo, a jestliže ony neexistující pohledávky budou převedeny na jiného a tento jiný bude zapsán za subjekt práva zástavního, nebudou tyto nedostatky cessionáři na škodu, pokud sahá princip publicity. Podobně sluší rozhodnouti, když pohledávání hypotekární bylo převedeno, ale tak, že cessionář nebyl

zapsán za subjekt práva zástavního a když potom pohledávka již převedená znovu bude převedena a bezelstný cessionář dobude knihovního zápisu. V případnostech těchto přijímá se konstrukce ta, že zapsaný cessionář se nestane subjektem pohledávky, které není, resp. která hledíc ke starší cessi náleží jinému (srovn. k tomu výše II. a), a že jí tedy nemůže vymáhati na osobním dlužníku (tu by námitky ex persona cedentis a námitka, že žalobce není věřitelem, místo měly). Ale zástavní dlužník (vlastník knihovního tělesa) bude proti hypotekární žalobě zapsaného cessionáře v postavení stejném, jakoby pohledávka existovala, resp. jakoby zapsaný cessionář subjektem pohledávky byl. Nemohl by namítati, že pohledávka hned od počátku neexistovala, resp. pozdějšími skutečnostmi pozbyla existence, nebo že byla převedena na jiného, a hypotéka poslouží zapsanému cessionáři k uspokojení pohledávky, která nemá existence. Pokud by však zástavní věřitel nedosáhl uspokojení z knihovního tělesa, nemohl by na osobním dlužníku pohledávati nic. (Bližší srovn. v pojednání o převodu práva zástavního).

§ 32.

O změně v osobě dlužníkově.

Ke změně v osobě dlužníkově za trvání obligace dojde při sukcessi universální (srovn. o tom v právu dědickém § 50). Ale naše právo zná, jak se vůbec za to má, také singulární sukcessi v dluh. K takové sukcessi dojde při dluzích vázaných (reálných břemenech) přechodem objektu, kterým se určuje osoba dlužníkovy. Pokud se týká dluhů jinakých, měl občanský zákoník ustanovení v §§ 1400 sl., srovn. i §§ 1344, 1345. Vedle toho podle staršího práva bylo možno užiti passivní delegace, srovn. § 1375. Nesnadný a velmi pestrý obsah §§ 1400 sl. byl III. novelou změněn potud, že věci vyhledávající rozlišení byly rozlišeny. Nyní 12. titul novely (§§ 1400—1403 = 176—180 nov. III.) jedná o assignaci (poukazu), jež systematicky náleží nejspíše do kapitoly o placení; titul 13. (§§ 1404—1410 = 181—190 nov. III.) o převzetí dluhu (změně v osobě dlužníkově). Aní nyní však předpisy uvedeného titulu 13. nevyznamenávají se stejnou prostotou a jednoduše jako § 1392 sl. Věc vysvětluje se patrně tím, že hospodářské situaci a cílům stran, které usilují sejmouti s dlužníka břímě, jímž je dluh, nebylo by s dostatek poslouženo po-

skytnutím jediné právní formy a že rozmanitost oné situace a oněch cílů vyžaduje forem různých. Titul 13. jedná:

I. o převzetí placení (Erfüllungsübernahme), § 1404 (181 nov. III.),

II. o převzetí dluhu (Schuldübernahme), §§ 1405, 1406, 1407, 1408 (182—185 nov. III.),

III. o kumulativní intercessi, 1406 odst. 2, 1409 (183, 186 nov. III.), pak § 187 nov. III.,

IV. o pasivní delegaci, § 1410 (189 nov. III.).

K čís. I. Slíbí-li někdo dlužníku, že opatří věřiteli plnění oním dluhované (převzetí placení — Erfüllungsübernahme), odpovídá dlužníku za to, že věřitel naň nedokročí. Věřiteli odtud nevzejde přímé právo § 1404. K tomu je poznamenati:

1. § 1404 má na zřeteli smlouvu mezi dlužníkem a osobou třetí. Causa této dohody může být velmi rozmanitá a podle této kausy se řídí i její následky. Nejvýznačnější typy uvádí *W o l f*, *Belastungsübernahme* 1915, str. 40 sl.

2. Podle ustanovení § 1404 bude následkem dohody, kterou tertius slibuje dlužníku uspokojení jeho věřitele, ručení tertius, že věřitel na dlužníka nedokročí. Ustanovení to sluší vykládati tak, že tertius bude mít povinnost učiniti taková opatření, která onomu zakročení zabrání. Není-li umluveno jinak, bude mít tertius na vůli, jak své povinnosti dostojí. Možná, že věřiteli zaplatí, § 1423 (173 nov. III.), že vezme na sebe dluh, § 1405 atd. Srovn. k tomu *W o l f* na u. m. Je však možno, že obsah povinnosti tertiovy bude stranami blíže určen.

3. § 1404 podotýká v 2. větě, že z dohody uvedené v 1. větě nevzejde věřiteli přímé právo proti tertiovi, a je tedy prima facie na sporu s 2. odst. § 881. Srovn. k tomu pojednání o smlouvách ve prospěch třetího v § 51 tohoto pojednání.

K č. II. (Převzetí dluhu — Schuldübernahme).

1. (Právní forma převzetí dluhu). K převzetí dluhu (výměně osoby dlužníkovy) dojde buď

a) dohodou mezi dlužníkem a osobou třetí (přejímatelem), když věřitel přivolí, § 1405,

b) dohodou mezi věřitelem a osobou třetí (přejímatelem) bez dohody s dlužníkem, § 1405 odst. 1.

K lit. a) Přes doslov § 1405 in pr. míří tento paragraf na dohodu mezi dlužníkem a přejímatelem (arg. § 1406 in pr. slova »ohne Vereinbarung«), jejíž causa může být právě tak roz-

manita jako causa dohody uvedené pod č. I. Dohodou mezi dlužníkem a příjemcem nebude však samozřejmě přechod dluhu na příjemce skonán a bude k tomu cíli potřebí přivolení věřitelova. Dokud přivolení takové se nestane nebo bude-li odepřeno, bude mítí příjemce postavení stejné jako ten, kdo učinil slib jmenovaný v § 1404, pokud arci z dohody stran nevychází něco jiného. Projev věřitelův obsahující jeho přivolení může býti učiněn proti dlužníku nebo proti příjemci, § 1405.

Z tohoto ustanovení dlužno usouditi, že věřiteli vzejde přímé právo proti příjemci (a pomine právo proti dlužníkovi), když dá své přivolení k výměně dlužníka. Není však jasno, zdali projev dlužníka nebo příjemce ohlašující věřiteli zmíněnou dohodu, sluší považovati za offertu v technickém smyslu, takže by jednak zakládal vázanost dlužníka a příjemce na dohodu po dobu akceptační podle § 862 (proti tomu bylo by možno uvésti, že podle § 1405 vzejde přímé právo proti tertiovi a pomine právo proti dosavadnímu dlužníku teprve, když dá věřitel své přivolení), jednak že by přivolení způsobilo převod dluhu, jen když dojde ve lhůtě akceptační. Sr. i E h r e n z w e i g II, 1, str. 256. Arci by slušelo mítí na zřeteli § 863 odst. 2.

K lit. b). Dohoda mezi věřitelem a osobou třetí způsobí převod dluhu na osobu třetí bez přivolení dlužníka, ale v pochybnostech bude vykládati dohodu takovou za převzetí platební povinnosti vedle dosavadního dlužníka, nikoli na jeho místě, t. j. za kumulativní intercessi. Srovn. k této dohodě §§ 152, 171 ex. ř., § 896 obč. zák.

2. N á s l e d k y p ř e v z e t í d l u h u. Dojde-li k dohodám uvedeným výše pod č. 1, bude jejich principálním účinkem změna v osobě dlužníka za nezměněného jinak trvání starého obligačního závazku, t. j.:

a) někdo, kdo dosud byl dlužníkem, dlužníkem býti přestane a jiný vstoupí na jeho místo,

b) dosavadní poměr obligační trvá dále, ale jiná osoba je ho účastna jako dlužník, § 1407 1. věta.

Z toho se podává: Výhody spojené s pohledávkou (privilegia causae) tudíž trvají, § 1407 odst. 2 in princ. Není však, jak upozorňuje zpráva just. kom. panské sněmovny na str. 298, vyloučeno, že zkoumání právní povahy některé výhody zabrání, aby výhoda ta, hledíc k této zvláštní povaze byla příznána proti novému dlužníku. Pokud se týká práv akcesorických, bude k dal-

šimu trvání zástavních práv, zřízených osobami třetími, t. j. osobami na převzetí dluhu nezúčastněnými, potřebí přivolení těchto osob, § 1407 in fine. Potrvá tedy bez zvláštního přivolení právo zástavní zřízení novým dlužníkem a právo zástavní zřízení dlužníkem dosavadním, ale posléz uvedené patrně jen tehdy, když byl dluh převzat podle § 1405. V případech ostatních bude potřebí přivolení zřizovatelova, po případě jeho nástupce. (Také právo proti rukojmí potrvá jen s jeho přivolením. S druhé strany může nový dlužník užiti veškerých námitek z právního poměru mezi věřitelem a dosavadním dlužníkem, § 1407, 1. odst. 2, věta. Ale zase upozorňuje zpráva justiční komise, že povaha některých námitek příslušejících dlužníku dosavadnímu brání, aby jich užil dlužník nový, jak je tomu na př. s námitkou kompensace. (Srovn. k těmto otázkám zejména S t r o h a l, Schuldpflicht und Haftung a k tomu můj referát ve Sborníku XV., str. 99 in fine).

c) Jaké jiné následky vzejdou z převzetí dluhu v poměru mezi dlužníkem dosavadním a přejímatelem, pak mezi dlužníkem dosavadním a věřitelem, bude posouditi podle p o v a h y dohod, které se mezi nimi staly.

3. (U s t a n o v e n í z v l á š t n í).

a) Převezme-li při zcizení nemovitosti nabyvatel právo zástavní na ní váznoucí (sc. jako passivní subjekt), sluší v tom v pochybnostech spatřovati převzetí dluhu. Z c i z i t e l může, jakmile bude skonán přechod vlastnictví, vyzvati věřitele p í s e m n ě, aby přijal nového vlastníka za osobního dlužníka na místě zcizitelově, s tím právním následkem, že přivolení platí za dané, nebude-li do šesti měsíců odepřeno. N a t e n t o n á s l e d e k sluší ve vyzvání upozorniti zvláště § 1408. Bude-li přivolení odepřeno, bude to míti stejné následky, jako nedostatek přivolení v § 1405. Sr. ostatně § 171 odst. 2 ex. ř.

b) Převezme-li někdo jmění nebo podnik, ručí sice zcizitel věřitelům i dále, ale přejímatel bude věřitelům bezprostředně zavázán z dluhů, které náležejí ke jmění nebo k podniku, pokud o nich přejímatel věděl nebo věděti musil. Ale ručení jeho pomine, jakmile na takových dlužích zaplatí tolik, zač stojí převzaté jmění nebo podnik. Opačné úmluvy zcizitelovy s přejímatelem na úkor věřitelův jsou proti těmto bezúčinný § 1409. Jměním sluší rozuměti nejen »veškeré jmění«, nýbrž i každý významnější komplex práv. Sr. § 1409, sb. IV 1740.

c) Převezme-li jmění nebo podnik osoba zciziteli blízká (§ 32 konk. ř.), ručí zcizitel věřitelům i dále, ale přijímatel bude věřitelům z dluhů náležejících ke jmění nebo podniku zavázán přímo a bez omezení na hodnotu převzatého jmění, pokud neprokáže, že o dluhích v době odevzdání nevěděl a věděti nemusil, § 187 nov. III. Ustanovení § 1409 o. z. a § 187 nov. III. neplatí, převezme-li se jmění nebo podnik cestou řízení konkursního nebo dražebního.

P o z n á m k a: Na souvislost paragrafů citovaných pod lit. b) a c) s ustanoveními práva odpůrcího bylo upozorněno v § 15 tohoto pojednání.

K č. III. Jak je patrné z toho, co bylo uvedeno pod č. II., ustanovují o kumulativní interessi jak § 1406 odst. 2, tak §§ 1409 o. z. a 187 nov. III.

K č. IV. § 1410 se vztahuje k novaci (passivní delegaci), o níž ustanovují §§ 1377, 1378, srovn. § 39 tohoto pojednání.

KAPITOLA VII.

O zániku obligací.

§ 33.

Přehled.

Obligace zanikají:

A. *Cum satisfactione creditoris*, t. j. tím, že věřitel bude uspokojen a to

I. splněním čili, jak zákon příliš úzce se vyjadřuje, placením (Zahlung);

II. tím, že na místo splnění nastoupí surrogát.

B. *Sine satisfactione creditoris*, t. j. tím, že vzejde skutečnost, která podle zákona přivádí zánik obligace, ačkoli k uspokojení věřitelovu nedošlo. Srovn. § 57 odst. 5 vyr. ř., § 156 odst. 5 konk. ř.